Serbest Kürsü

Serbest Kürsünün Konuk Yazarı: Gültekin Erdal/ Hamburg, 16.04.01

LES'İN DAYANILMAZ EŞİTSİZLİĞİ

Eğitim bilimcileri eğitimin tanımını yaparken, istendik değişimden bahsederler. Aslında bu ayrıntı, eğitimin tanımları arasında birleşilen tek noktadır. Eğitimin tanımı kadar, önemi de herkesçe konuşulup tartışılır. Yine aynı kişilerce toplumun geleceği, çocuk ve gençlerimizin eğitimine bağlanır. Her fırsatta çocuklarımızın ve gençlerimizin ülkemiz için ne anlama geldiğinden bahsedilir ve onlarla övünüp durulur.

Dr. Montessori, Çocuk Eğitimi adlı kitabında çocuğun görevini, *"kendinden, içinde yaşadığı çevreyle uyun halinde, zamanına, yerine, kültürüne uygun bir insan yaratmaktır"* diyerek, çocuğa fırsat verilmesi gerektiğini vurgular. Burada kastedilen fırsat, demokratik ve eşit eğitimdir.

Ülkemizdeki eğitimim eşitliğinden ne kadar bahsedilir bilinmez. Van, Urfa, Diyarbakır, Amasya şöyle dursun, İstanbul içinde dahi okullar arasında eğitim eşitsizliği bilinen gerçek. Hatta ÖSS sınavında dahi, okullara göre puan farkı verilmektedir. Sadece okulunun adı nedeniyle fazla puan alabilen bir öğrenci, diğer öğrenciye göre ne kadar eşit olduğu da tartışma konusudur.

Üniversitelerimiz açısından bakıldığında da durum iç açıcı değildir. Öğretim üyesi sıkıntısı her üniversitede görülürken, merkez üniversitelerde, personel fazlalığı nedeniyle 10 yıl profesörlük bekleyen değerli öğretim üyelerimizin düşüncelerini de merak etmiyor değilim.

Bütün bu olumsuzlukların sistemden kaynaklandığı bilinen gerçektir. Gerek üniversitelere öğrenci ve gerekse aynı kurumlara öğretim görevlisi seçme sınavlarını yapan ÖSYM, hangi sınavıyla tartışma konusu olmuyor ki? Yaptığı her sınavın eşitsizlik ilkesine dayandıran merkezin, tüm eleştiri ve önerilere kulak tıkaması da acı bir gerçektir.

Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı (LES), aralık ve mayısta olmak üzere yılda iki kez yapılıyor. Sınava katılmak zorunda bırakılan her adaya, formla birlikte küçük el kitapçıkları da veriliyor. Mayıs 01 dönemi kitapçığın **Dr. Fethi Toker** imzalı önsözünde, *" Bu sınavda lisansüstü eğitimdeki başarıda etkili olan sayısal, sözel ve mantıksal akıl yürütme (muhakeme) becerilerini ölçmeyi amaçlayan her türlü soru sorulabilecektir"* ibaresi dikkat çekici. Sayın Toker, bu açıklamasıyla sanat eğitimi alan ve bu alanda yüksek lisans ve doktora yapmak isteyen ve hatta yapmakta olan adayların başarılarını da sayısal ve sözel becerilerine bağlıyor. Başka bir değişle ülkemizde sanat alanında akademik kariyer yapabilmek için matematik bilmeniz gerekiyor. Sanat ve sanat tarihi derslerinin lisans, yüksek lisans hatta doktora tezlerinin, makale ve araştırmaların önemli olmadığı vurgulanıyor. Zira 160 soruluk bu sınavda, sanatla ilgili sorulara hiç yer verilmiyor.

Daha önceleri Eğitim Fakültelerinde bağımsız bölüm olan resim ve müzik öğretmenlikleri, YÖK başkanı sayın **Kemal Gürüz**'ün üstün bilgi ve becerileriyle birleştirilerek kapsamları daraltılmış, LES engeliyle de tamamen etkisiz hale getirilmiştir. Bunu LES'te, uygulanışında ve hatta puanlamasında açıkça gerebiliriz. ÖSYM ilginç bir sınav anlayışıyla, sayısal ve sözel bölümlerini ayrı ayrı, 90 dakikalık sürelerle veriyor. Hangi mantıkladır bilinmez, ilk 90 dakikalık sürede sayısal bölüm yapılmaya mecbur bırakılıyor. Böylece zaman avantajını sözel bölümünde kullanmak isteyen sanat eğitimi almış adaylar demokrasinin ince çizgisinde diskalifiye edilmiş oluyor. Peki ya puanlama? Buradaki tutumda sanat eğitimi almış adayları etkisiz kılacak kadar adaletsiz. Her ne hikmetse puanlama yapılırken mağdur adaylar eşit ağırlık esaslarına, sayısal bölüm mezunu adaylar ise sayısal standart puanlamaya tabi

tutuluyorlar. İlk bakışta doğru gibi görünse de, adaletsizliğin vurgunu bu noktada yapılıyor. Fakültelerin fen ve matematik ağırlıklı bölümlerinden mezun adayın yaptığı her sayısal yanıt, 0,7, her sözel yanıt 0,3 le, fen edebiyat bölümü mezunlarının her yanıtı 0,3 ve 0,7 çarpılarak hesaplanırken, eşit ağırlık standartlarına tabi tutulan sanat eğitimi mezunlarının mağdur edilmiş adayların her iki bölümde de yanıtları 0,5 ile çarpılıyor. Düz mantık hesabına göre, diğer iki bölümden mezun adaylar, kendi alanlarındaki soruların tamamını yapmış olsalar 56 gibi barajın üstünde bir puan alabilecekken, mağdur edilmiş adayın sayısal yada sözel sorularının tamamını yapmaları durumunda, barajın altında kabul edilen 40 puan almış olacak.

Kısacası ülkemizde sanatçı olmanız için matematik bilmeniz gerekiyor. Başka bir değişle ülkemizin sanata, eğitimcisine ve öğrencilerine ihtiyacı olmadığı söylenmek isteniyor. Kim bilir? Belki de gerçek payı vardır. Ekonomik krizin mimarlarının sayısal yeteneklerinin yüksek olduğu gerçeği göz ardı edilmezse, sanatçıların ve eğitimcilerinin bu krizi anlayabilmek için matematik bilgilerine ihtiyaçları olabileceği düşünülmüş olabilir.

Yazı Gönder